

Titel: Poster () Paper (x)	”Från stav till stav” – utvecklingen till elit inom svenskt skidskytte
Författare, hemvist, e-post, tel-nr	Rolf Carlson, fil dr GIH 070-522 6963
Abstract: (använd Times New Roman 11 pt inom detta utrymme)	<p>Introduktion Topplaceringar har under senare år regnat över svenskt skidskytte – över 60 världscupsegrar, 12 VM-guld och tre OS-guld. Sedan Magdalena Forsberg satt sporten på kartan med sex VM-guld och fem totala världscupsegrar har flera både manliga och kvinnliga åkare återfunnits i världstoppen.</p> <p>Syfte & teoretisk ram Det huvudsakliga syftet var att förklara senare års framgångar – vad skiljer dem som lyckats jämfört med dem som inte varit lika lyckosamma. Bronfenbrenners interaktionistiska modell har jämte författarens modell för utveckling av idrottslig talang utgjort den teoretiska ramen.</p> <p>Metod Seniorlandslaget 2009 utgjorde elitgruppen och som samtliga gått på riksidrottsgymnasium (RIG). Med RIG som urvalskriterium valdes en kontrollgrupp ut i variablerna ålder, kön och presterade resultat. Samtliga intervjuades jämte tränare och förbundsledning. Intervjuerna ägde rum under träningsläger och världscuptävlingar medan kontrollgruppens deltagare intervjuades per telefon. Samtliga intervjuer bandades och skrevs ut.</p> <p>Resultat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Med ett enstaka undantag var samtliga åkare uppväxta med båda sina biologiska föräldrar • Båda grupperna hade ett brett idrottsligt förflutet från uppväxttiden • Elitgruppen var i betydligt större utsträckning födda tidigt på året • Erfarenheter från RIG-åren vad gäller tränare skiljde i störst utsträckning de båda grupperna åt • Kontrollgruppens åkare var oftare skadade och sjuka under RIG-perioden och upplevde lägre grad av individualisering <p>Diskussion Betydligt fler var födda tidigt på året än sent – särskilt bland elitåkarna. Det finns därför anledning att se över kriterierna för klassindelning under uppväxtåren. Under den period där variationerna i fysisk utvecklingstakt är mest märkbara föreligger en åldersindelning om ett eller två år. Risken är därmed stor att fysisk utvecklingstakt förfördelar vissa och gynnar andra av skäl som en enskilde inte kan påverka.</p> <p>Med tanke på den stora proportion skillsmässobarn som föreligger är det intressant att notera att alla utom en individ växt upp tillsammans med båda sina biologiska föräldrar. Då tävlingsidrott dessutom var en vanlig företeelse i familjebilden är en rimlig tolkning att föräldraengagemang och intresse utgör viktiga incitament för utvecklandet av tävlingsintresse och därmed möjlig framgång inom idrotten.</p> <p>Tävlingsmomentets gestaltning ställer oerhörda krav på åkarna – särskilt med tanke på tävlingens organisation samt sportens exploatering i media. Skidskytte har nära nog utvecklats till en arenaidrott där publiken på nära håll kan följa alla detaljer i tävlingen. Tävlingsmomentets kärna, ovissheten om utfallet, framträder starkt genom tävlingens organisation och skyttets utformning.</p> <p>Få åkare kom tidigt i kontakt med skytteträning. De som gjorde detta tillhör de som verkligen lyckats. Det finns därför anledning att utveckla skytteträningen parallellt med åkträningen samt verka för bättre möjligheter att lära sig skytte under uppväxtåren.</p> <p>Tränarna på RIG hade nyckelpositioner. Samtliga var välutbildade och väl skickade för sin uppgift. Trots detta skiljde sig uppfattningarna åt mellan grupperna vad gäller tränarnas ageranden. Förutsättningarna för RIG för därför ses över.</p>

